

DET KONGELIGE
LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENT

Adresseliste

Deres ref

Vår ref
201101265-/HKL

Dato
30.10.2012

Fastsettelse av forskrift om beredskapslagring av såkorn

Vi viser til vårt høringsbrev av 7. mai 2012.

Landbruks- og matdepartementet har i dag fastsatt forskrift om beredskapslagring av såkorn, se vedlegg. Forskriften trer i kraft straks.

Departementet vil i det videre redegjøre for forskriftens endelige innhold, med bakgrunn i de innspill som ble mottatt i forbindelse med høringen av forskriftsutkastet.

1. BAKGRUNN

I jordbruksoppgjøret 2011 ble partene enige om å innføre *"et tilskudd for beredskapslagring av såkorn på 60 øre per kg for overlagret såkorn innenfor en bevilgning på 3,5 mill. kroner"*.

Under henvisning til Prop. 126 S (2010–2011) Jordbruksoppgjøret 2011 – endringer i statsbudsjettet for 2011 m.m., kap. 7.6.2, sendte Landbruks- og matdepartementet våren 2012 forslag til forskrift om beredskapslagring av såkorn på høring.

2. HØRINGSINSTANSENE SYN

Høringsnotatet ble sendt til i alt 16 høringsinstanser. Departementet har mottatt høringsuttalelser fra til sammen 9 av disse, hvorav 4 ikke hadde merknader til forslaget. Uttalelsene er gjort tilgjengelige på departementets hjemmesider.

Det generelle inntrykket fra høringen er at departementets forslag i det vesentlige er godt mottatt. Høringsinstansene er positive til gjeninnføringen av et beredskapslager av sertifisert såkorn og betydningen dette har fått i Melding til Stortinget nr 9 (2011-2012) Landbruks- og matpolitikken. Norske Felleskjøp og såvareforretningene Felleskjøpet Rogaland Agder, Strand Unikorn og Felleskjøpet Agri mener det er viktig at merverdien som ligger i såkornproduksjon blir i det norske landbruket og på den måten bidrar til økt verdiskaping.

Noen av høringsinstansene har hatt innvendinger mot enkelte av forslagene i høringsutkastet, og har foreslått endringer på bestemte punkter. Hovedtrekkene i høringsuttalelsene omtales nedenfor.

Norges Bondelag viser til at partene i jordbruksoppgjøret 2011, med utgangspunkt i krav fra Bondelaget, ble enige om å innføre beredskapslager av såkorn. Norges Bondelags intensjon var at tilskuddet skulle omfatte alt såkorn, og de ble derfor noe overrasket når det i høringsforslaget fremkom at departementet ønsker å avgrense det til vårkorn. Det vises til at mulighetene for import av såkorn av høstkornsorter vil være variabel og begrenset, da sesongen for å kunne så høstkorn i Norge er kort og hektisk. Den enkelte kornprodusent bestiller lite på forhånd, da en er usikker på om været vil muliggjøre såing før det blir for sent i forhold til vekstsesongen.

Dersom departementet skulle konkludere med at ordningen skal avgrenses til vårkorn, mener Norges Bondelag at omsetningsgrunnlaget for ordningen i så fall må være alt såkorn.

Norske Felleskjøp og såvareforretningene ber om at høstkorn også inngår i beredskapsordningen på lik linje med vårkorn. Ut fra de svingningene og kvalitetsutfordringene som har vært i kornavlingene de siste sesongene, mener Norske Felleskjøp og såvareforretningene at det er uheldig at høstkornomsetningsgrunnlaget foreslås utelatt og at dette vil begrense det totale beredskapslageret for såkorn fra år til år. I høstkornomsetningen er det store variasjoner i salget. Det anføres at dersom høstkorn ikke tas med i omsetningsgrunnlaget, vil det føre til svingninger i størrelsen på beredskapslageret som ikke gjenspeiles i vårkornbehovet.

3. DEPARTEMENTETS MERKNADER TIL HØRINGSUTTALELSENE

Et tilskudd til beredskapslagring av såkorn skal ikke finansiere såvareforretningenes ordinære driftslagre. Såvareforretningene styrer i dag mot at all vare av vårkorn skal være solgt pr. 1. juli. Av den grunn vil driftslager per denne dato være et restlager med usolgt vare av vårkorn, samt noe høstkorn. Det legges til grunn at såvareforretningene tilpasser seg slik at vi normalt er selvforsynt med norsk såkorn.

Jordbruksavtalepartenes begrunnelse for å innføre et tilskudd til beredskapslagring av såkorn, var å ha en ekstra sikkerhet for å kunne sikre produsentene nok såkorn i år når avlingene i Norge blir små, eller når kvaliteten blir for dårlig. I slike år kan også tilgangen på såvare fra de øvrige nordiske land bli lav, fordi de klimatiske dyrkingsbetingelsene kan være relativt like. Siden vårkorn i hovedsak bare dyrkes i Norden, er importmulighetene begrenset. Derfor gikk man inn for å gi tilskudd til et beredskapslager av såkorn mellom sesonger. Denne problemstillingen gjelder kun vårkorn.

I brev 23. november 2011 fra SLF vises det til at en vesentlig del av den såvaren som nyttes til å så høstkorn blir hentet ut fra avlingen samme år. Det volum av høstkorn som overlages, vil uansett ligge på lager 1. juli, og vil måtte regnes som et driftslager. Dersom såkornproduksjonen av høstkorn året før blir dårlig, har ikke høstkorn de samme importmessige begrensninger som vårkorn. Det er opp til såvareforretningene selv hvor stort lager av høstkorn de velger å ha pr. 1. juli. Dersom værforholdene blir slik at produsentene får sådd lite høstkorn, blir det større behov for såvare av vårkorn, og sikkerheten i såkornforsyningen ligger i at man har nok såkorn om våren. Det gir ingen beredskap at man da har høstkorn på lager. Dersom værforholdene gjør at avlingene av såkorn om høsten blir små eller har dårlig kvalitet, vil normalt også etterspørselen etter såkorn være lav. Muligheten for suppleringsimport vil også være til stede, fordi kornet normalt treskes tidligere i de land vi importerer fra.

Departementet legger også til grunn at såkornet i hovedsak skal være norskprodusert, og at importen kun skal være en nødvendig suppleringsimport. Tilskudd til lager av høstkorn pr. 1. juli vil forskyve lønnsomheten fra å bruke norsk avling samme høst mot lagret vare. Departementet mener at det ikke er ønskelig at et tilskudd skal stimulere til å overlage norsk høstkorn, eller importere høstkorn om våren og overlage fremfor å bruke av årets avling. Forslaget om at ordningen avgrenses til vårkorn blir derfor opprettholdt.

For ikke å få for store svingninger i størrelsen på beredskapslageret, mener Norges Bondelag, Norske Felleskjøp og såvareforretningene at høstkorn må tas med i omsetningsgrunnlaget for ordningen. Departementet er enig i at det er viktig å sikre en tilfredsstillende størrelse på beredskapslageret. Dette hensynet ivaretas innenfor modellen departementet foreslår, jf. § 3 som setter rammen for hvor stor del av lagerbeholdningen som er tilskuddsberettiget. På bakgrunn av nevnte høringsinnspill, finner departementet å kunne heve taket for tilskuddsberettiget kvantum fra 20 til 25 % av beregningsgrunnlaget.

For øvrig fastsettes forskriften i tråd med høringsutkastet.

Med hilsen

Viil Søyland (e.f.)
avdelingsdirektør

Hanne Klægstad
seniorrådgiver

Vedlegg

Adresseliste:

Norges Bondelag
Norsk Bonde- og Småbrukarlag
Finansdepartementet
Miljøverndepartementet
Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet
Statens landbruksforvaltning
Norske Felleskjøp
Felleskjøpet Agri
Felleskjøpet Rogaland Agder
Strand Unikorn
Fiskå Mølle
NHO Mat og Landbruk
Lantmännen Cerealia
Norgesfôr
Norgesmøllene AS
Kornbøndernes interesseorganisasjon